25/08/2020

Η Σφαγή Εκατοντάδων Χριστιανών στο Ηράκλειο

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ήταν 25 Αυγούστου του 1898 όταν ένοπλες μουσουλμανικές ομάδες προχώρησαν στη σφαγή εκατοντάδων Χριστιανών στο Ηράκλειο της Κρήτης, γράφοντας έτσι μία από τις πιο τραγικές σελίδες στην ιστορία του νησιού.

Οι εξοργισμένοι Οθωμανοί επιτέθηκαν στη βρετανική δύναμη ασφαλείας του Ηρακλείου (τότε Χάνδακα), η οποία ήταν μέρος διεθνούς δύναμης ασφαλείας στο νησί και σφαγίασαν τους Χριστιανούς της Πόλης με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 500-800 χριστιανοί ντόπιοι κάτοικοι, 14 Βρετανοί στρατιωτικοί καθώς και ο Βρετανός Υποπρόξενος Λυσίμαχος Καλοκαιρινός με την οικογένειά του, οι οποίοι κάηκαν ζωντανοί μέσα στο σπίτι τους. Ένα σημαντικό τμήμα του Ηρακλείου κάηκε και η σφαγή έληξε μόνο αφού τα βρετανικά πολεμικά πλοία άρχισαν να βομβαρδίζουν την πόλη.

Ὁδὸς Μαρτύρων πυρποληθεῖσα ὑπὸ τῶν Τούρκων τὴν 25 Αὐγούστου 1898
Rue de Martyrs incendiée par les Turcs le 25 Août 1898

Η ιστορία

Μετά την ήττα της Ελλάδας στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897, οι Κρητικοί, που είχαν ξεσηκωθεί για μία ακόμη φορά κατά του οθωμανού δυνάστη, δεν μπορούσαν να διεκδικήσουν τίποτα περισσότερο από την αυτονομία, που τους προσέφεραν οι Μεγάλες Δυνάμεις.

Στις 18 Ιουλίου 1898 η Συνέλευση των Κρητών εξέλεξε εκτελεστική επιτροπή, το «Εκτελεστικόν Κρήτης», που θα αναλάμβανε τη διακυβέρνηση της νήσου για το χρονικό διάστημα μέχρι την άφιξη του ύπατου αρμοστή πρίγκηπα Γεωργίου, δευτερότοκου γιου του βασιλιά των Ελλήνων Γεωργίου Α’. Το αποτελούσαν ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Ιωάννης Ζαχαράκης, ο Ιωάννης Σφακιανάκης, ο Εμμανουήλ Μυλωνογιαννάκης, ο Νικόλαος Γιαμαλάκης και ο Αντώνιος Χατζηδάκης.

Η εξέλιξη αυτή ανησύχησε, όπως ήταν φυσικό, τους Τουρκοκρητικούς (γηγενείς μουσουλμάνους, ως επί το πλείστον), που αποτελούσαν περί το 15% του συνολικού αριθμού των κατοίκων της μεγαλονήσου. Κι ενώ απόσπασμα του αγγλικού στρατού εγκαθιστούσε στο Ηράκλειο υπαλλήλους τού Εκτελεστικού, σύμφωνα με την απόφαση των ξένων ναυάρχων, ο εξαγριωμένος τουρκικός όχλος της πόλης εξετράπη σε πράξεις πρωτοφανούς βαρβαρότητας.

Στις 25 Αυγούστου 1898, εκατοντάδες χριστιανοί σφαγιάστηκαν και μαζί τους 17 άγγλοι στρατιώτες και ο πρόξενος της Αγγλίας στο Ηράκλειο Λυσίμαχος Καλοκαιρινός. Πυρπολήθηκαν καταστήματα και συνοικίες χριστιανών και η εικόνα επανέφερε στη μνήμη τις σκληρότερες στιγμές της τουρκικής θηριωδίας.

Η Αγγλία αντέδρασε αμέσως και δυναμικά. Απαγχονίστηκαν 17 σημαίνοντες Τουρκοκρητικοί, πρωταίτιοι των βανδαλισμών, άλλοι απελάθηκαν ή φυλακίστηκαν και ο τουρκικός στρατός υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει την Κρήτη. Στις 2 Νοεμβρίου 1898 και ο τελευταίος τούρκος στρατιώτης εγκατέλειπε το κρητικό έδαφος.

Η ελευθερία της Κρήτης ήταν πλέον γεγονός. Οι Μεγάλες Δυνάμεις ανέλαβαν την προστασία της νήσου και η μακραίωνη περίοδος της δουλείας είχε τελειώσει οριστικά. Η Κρητική Πολιτεία που συστάθηκε αποτέλεσε το μεταβατικό στάδιο πριν από την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα την 1η Δεκεμβρίου 1913.